

Aan
Leden vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

Van
Portefeuillehouder Brandweer Veiligheidsberaad

Datum
9 mei 2018

Gespreksnotitie rondetafelgesprek brandweer 16 mei 2018

Aanleiding brandweeronderzoek

Op 16 maart 2016 heeft het Veiligheidsberaad een bestuurlijke opdracht uitgezet bij de Raad van Brandweercommandanten (RBC) voor het opzetten en uitvoeren van een onafhankelijk en (wetenschappelijk) valide onderzoek onder brandweerpersoneel. Dit onderzoek moet inzichtelijk maken hoe de brandweer op een aantal geselecteerde thema's ervoor staat en presteert, en hoe de beleving en ervaring is van het beroeps- en vrijwillig brandweerpersoneel in relatie tot hun werk.

Dit heeft in het Veiligheidsberaad van 16 december 2016 geleid tot vaststelling van een uitgewerkte projectopdracht, waarin is weergegeven hoe het onderzoek 'Brandweerstatiestiek en beleving Brandweerpersoneel' wordt georganiseerd. Door het Veiligheidsberaad is tevens aan de RBC verzocht om het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie en Veiligheid, de vakbonden en de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) bij het onderzoek te betrekken. Naderhand hebben ook de minister van Justitie en Veiligheid en enkele leden van de Tweede Kamer op een dergelijk onderzoek aangedrongen.

De kosten van dit onderzoek zijn gedekt door Brandweer Nederland, het ministerie van Justitie en Veiligheid en de veiligheidsregio's gezamenlijk.

Projectstructuur en betrokken partijen

Voor de uitvoering is de volgende projectstructuur gehanteerd.

Stuurgroep

Voor het onderzoek heeft een stuurgroep gefungeerd ter bewaking van de kaders en om het commitment van alle partijen te borgen. De stuurgroep was gemandateerd opdrachtgever namens het dagelijks bestuur van het Veiligheidsberaad. De stuurgroep bestond uit de voorzitter van de RBC, een bestuurder namens de vakbonden en de voorzitter van de VBV. De portefeuillehouder Brandweer van het Veiligheidsberaad, dhr. Berends, zat de stuurgroep voor.

Begeleidingscommissie

Een begeleidingscommissie heeft gestuurd op de (wetenschappelijke en brandweerinhoudelijke) opzet en uitvoering van de beide onderzoeken. De begeleidingscommissie werkte onder voorzitterschap van emeritus hoogleraar prof. dr. A. Felling van Radboud Universiteit Nijmegen. Daarnaast namen vertegenwoordigers namens de RBC, de VBV en vakbonden deel aan de begeleidingscommissie. Voor de inbreng van brandweerinhoudelijke kennis nam de lector Brandweerkunde van het IFV deel. Om de wetenschappelijk methodologische aspecten en de onafhankelijkheid van de uitvoering strikt te borgen nam eveneens een onafhankelijk onderzoeker van het WODC deel.

Meerwaarde en resultaten van het onderzoek

Het onderzoek is opgeleverd in het Veiligheidsberaad van 26 maart jl. Het Veiligheidsberaad heeft de uitkomsten op 26 maart aangeboden aan de minister van Justitie en Veiligheid, die hierover vervolgens de Tweede Kamer heeft geïnformeerd.

Door de betrokkenheid van alle bovengenoemde partijen bij het onderzoek worden de methode en de resultaten van het onderzoek breed onderschreven. Deze resultaten zijn als volgt te kenmerken.

Brandweerstatistiek

In het statistiekonderzoek heeft de stuurgroep het gemis ervaren van betrouwbare regionale gegevens van vóór 2017. Voor nu hebben we 'de best mogelijke benadering van de werkelijke situatie' opgeleverd. Voor de komende periode is er nog werk te verrichten, bijvoorbeeld om te komen tot eensluidende definities, het ontsluiten van regionale gegevens, en uniforme registratie-afspraken en -systemen.

Evenwel zijn de gegevens van 2017 door een onafhankelijk wetenschappelijk deskundige als 'voldoende valide' beoordeeld om te gebruiken als 'nulmeting'. De oplevering van deze statistische gegevens is daarmee een eerste stap om te komen tot kwalitatief betrouwbare data, waarvoor de komende jaren verdere doorontwikkeling nodig is.

Voor een volledig beeld van de onderzoeksresultaten wordt verwezen naar de notitie Brandweerstatistiek (zie bijlage a) en naar de landelijke rapportage Belevingsonderzoek repressief brandweerpersoneel (zie bijlage b).

Beleving brandweerpersoneel

Het landelijke belevingsbeeld van het repressieve brandweerpersoneel is opgebouwd uit de 25 regionale belevingsbeelden. Deze regionale belevingsbeelden zijn half oktober 2017 aangeboden aan de portefeuillehouders Brandweer van de veiligheidsregio's (leden BAC Brandweer). Hierbij is verzocht om in gezamenlijkheid van regionaal bestuur, directie en medewerkers de beelden te voorzien van context. De veiligheidsregio's zijn hiermee aan de slag gegaan. Over het geheel genomen liggen de regionale duidingsreacties in lijn met de duiding van de RBC op het landelijk 'Belevingsbeeld repressief brandweerpersoneel' (zie bijlage c).

Duiding van de resultaten

De landelijke rapportage 'Duidingsdocument belevingsonderzoek' geeft inzicht in het landelijke beeld van het belevingsonderzoek en vermeldt de duiding van die uitkomsten door de betrokken partijen RBC, VBV en vakbonden. De wetenschappelijke kwaliteit en vakinhoud is daarnaast gevalideerd door de begeleidingscommissie (zie bovenstaande paragraaf 'Projectstructuur en betrokken partijen').

Regionale verantwoordelijkheid

Eigenaarschap data

De regionale belevingsbeelden behoren toe aan de afzonderlijke veiligheidsregio's. Om die reden maken ze formeel geen deel uit van de documenten die op 26 maart jl. zijn aangeboden aan het Veiligheidsberaad. Het is aan de veiligheidsregio's zelf om deze beelden vrij te geven, waarbij opgemerkt wordt dat het in beginsel openbare informatie betreft.

Toepassing resultaten

Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van een gezamenlijke behoefte van de veiligheidsregio's aan eenduidige informatie over brandweerstatistiek op een aantal actuele thema's en over de beleving van het repressieve brandweerpersoneel bij het brandweerwerk. Het toepassen van de regionale resultaten in bijvoorbeeld beleidsontwikkeling is evenwel een verantwoordelijkheid van de afzonderlijke veiligheidsregio's, die een eigen, wettelijk bepaalde rechtspositie hebben (§3 Wvr).

Landelijke gesprekstema's

Dit onderzoek heeft een gedeeld beeld opgeleverd in de gesprekken tussen de VBV, de vakbonden en de RBC. De beelden worden hierdoor onderling niet langer bestreden, waardoor de discussie kan verschuiven naar de duiding die de diverse partijen aan dit beeld geven. Op initiatief van de portefeuillehouder Brandweer wordt op 8 juni a.s. door het Veiligheidsberaad besproken welke thema's het meest belangrijk en urgent zijn vanuit landelijk (gezamenlijk) perspectief en vragen om verdere uitwerking. Deze vraag is ook neergelegd bij de VBV en vakbonden. Op basis van de behoefte van alle partijen wordt de landelijke gespreksagenda met de VBV en vakbonden voor de komende periode bepaald.